

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	19-1/22-04443-023
Otsuse kuupäev	24. apr 2023
Komisjoni koosseis	Esimees Aase Sammelselg
Tarbija	
Kaupleja	220 Energia OÜ, 12271081
Tarbija nõue	Lepingu täitmine.
Asja läbivaatamise aeg	18. okt 2022

Resolutsioon:

Komisjon otsustas:

1. avaldus rahuldada.
2. Kauplejal korrigeerida alates 1.märtsist 2022 alanud tarbimisperiodide eest tarbijale esitatud arvetel elektrienergia hinda ning esitada tasunõuded eelmisel hinnaperioodil kehtinud hinna alusel.
3. Kokkuleppel tarbijaga on kauplejal õigus arvestada enamsaadud tasu ettemaksuks; kui tarbija sellega ei nõustu, tuleb enamsaadud tasu tarbijale tagastada.

Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Kauplejal teatada 30 päeva jooksul arvates otsuse ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast kirjalikult Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile otsuse täitmisest või samas asjas maakohtusse pöördumisest, lisades ära kirja maakohtule esitatud hagiavaldusest.

Asjaolud:

Pooled sõlmisid 1.jaanuaril 2013 elektrienergia müügilepingu EL2100030563, millega kaupleja võttis endale kohustuse anda tarbimiskohas 38ZEE-00595906-U tarbijale üle (müüa) elektrienergiat ning tarbija kohustus tasuma tarbitud elektrienergia eest vastavateks hinnaperioodideks (12 kuud) kokkulepitud hinnaga. Vaidlust ei ole kuni 28.veebruari 2022 kehtinud hinna üle.

Tarbija väidab, et sai alates 1.märtsist 2022 nõutavast hinnast teada aprillis 2022 esitatud arve saamisel. Tarbija soovib lepingu jätkumist varsemalt kehtinud tingimustel või sobivas pakettis kokku leppimist.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja leiab, et tarbija nõue ei ole põhjendatud. Tarbijale teatati uue hinnaperioodi hinnast 31.detsembril 2021 esitatud arvel nr 012022020081. Tarbijale oli teada, et 1.märtsist 2022 kehtima hakkaval hinnaperioodil on uueks hinnaks päevasele tarbimisele 18,90 s/kWh ja öisele tarbimisele 13,40 s/kWh koos käibemaksuga. Samal arvel selgitati tarbijale lepingust väljumise õigust, mida tarbija ei ole kasutanud.

Kaupleja selgitas komisjoni istungil, et on 2022. aasta kevadel muutnud teadete edastamise praktikat. Tarbijale on pakutud erinevaid kompromisse, millega tarbija kahjuks ei nõustunud. Eelmise hinnaperioodi hind ei ole kujunenud turuolukorras mõeldav.

Komisjoni põhjendus:

Tarbijakaitseaduse § 51 järgi lahendatakse vaidlus poolte kirjalikult esitatud ning sekretariaadi kogutud teabe ja tõendite alusel.

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 3 p 1 järgi tekib võlasuhe muu hulgas lepingust. Esitatud tõenditest saab järeldada, et poolte õigussuhe põhineb energiamüügi lepingul VÕS § 208 lg 3 tähenduses.

Pooled ei vaidle selles, et 1.jaanuaril 2013 on sõlmitud elektrienergia müümise leping. Tarbija on seisukohal, et leping sõlmiti määratud tähtajaga; kaupleja on seisukohal, et leping on sõlmitud tähtajata, kuid selles sisaldub kokkulepe tähtajalise hinnaperioodi kohta.

Komisjon nõustub kauplejaga selles, et tarbijaga sõlmiti 1.jaanuaril 2013 tähtajata elektrileping. Lepingu osas „Põhisätted” on see selgesõnaliselt märgitud. Samas sisaldub kokkulepe selles, et elektri müügihinna määratakse hinnaperioodide kaupa ning hinnaperioodi kestus on 12 kuud. Hinnaperiood algab iga kalendriaasta 1.märtsil ja lõpeb järgmise kalendriaasta veebruarikuu viimasel päeval. Vaidlust ei ole selles, et kaupleja pakutud elektrienergia hind sobis tarbijale kuni 28.vebruarini 2022 (incl).

Pooled vaidlevad selles, kas kaupleja on alates 1.märtsist 2022 lepingut nõuetekohaselt täitnud või mitte. Tarbija väidab, et kaupleja ei teatanud enne uue hinnaperioodi algust hinna muutmisest, millest tulenevalt ei olnud kauplejal õigus alates 1.märtsist 2022 elektri hinna muuta. Kaupleja väidab, et tarbijat teavitati hinna muutmisest 31.detsembril 2021 esitatud arvele nr 012022020081 kantud teatega; teate esitamise viis on kooskõlas lepingu tüüptingimuste ja seadusega.

Komisjon hindab esmalt kaupleja tüüptingimuste siduvust, so tüüptingimuste muutumist lepingu osaks.

VÕS § 37 järgi on tüüptingimused lepingu osaks, kui tüüptingimuste kasutaja neile kui lepinguosale enne lepingu sõlmimist või lepingu sõlmimise ajal selgelt viitas ja teisel poolel oli võimalus nende sisust teada saada.

Kõnealusel juhul sisalduvad kaupleja tüüptingimused (eratarbija elektrilepingu üldtingimused) põhitingimustega samas dokumendis. Kaupleja väljatöötatud põhitingimuste plangil asub viide kasutatavatele üldtingimustele (lisa 1) enne põhitingimuste allkirja.

Komisjoni arvates on kaupleja üldtingimuste kasutamisele viidanud piisavalt selgelt; tüüptingimused allkirjastatakse samaaegselt põhitingimustega; puuduvad mistahes viited selles, et tarbijal ei olnud võimalust enne lepingu sõlmimist tüüptingimuste sisust teada saada. Seega on kaupleja koostatud eratarbija elektrilepingu üldtingimused lepingu osaks ning vaidluse lahendamisel tuleb neid hinnata koostoimes lepingu põhitingimustega.

Järgnevalt hindab komisjon asjassepuutuvaid põhi- ja üldtingimusi ning nende toimet. Tarbija arvates ei olnud kauplejal õigust alates 1.märtsist 2022 elektri hinna muuta ning kehtima pidi jääma lõppenud perioodi hind.

Lepingu põhitingimuste osas „põhisätted” on pooled kokku leppinud toote nimetuse, hinna, arveldusperioodi ja hinnaperioodi kestuse. Nende põhitingimustega on kaupleja võtnud tähtajalise kohustuse, mis kehtib kokkulepitud hinnaperioodi kestel, so 12 kuud. Tüüptingimuste p 2.4.2 järgi kehtib kokkulepitud hind hinnaperioodi kestel.

Tüüptingimuste p 2.5 järgi on kauplejal õigus lepingus järgmiseks hinnaperioodiks hinda muuta, teatades sellest tüüptingimuste punktis 7.1 sätestatud viisil ette vähemalt 30 kalendripäeva enne järgmise hinnaperioodi algust. Hinna muutmine on õigustatud kui vajadus selleks tuleneb õigusaktide, turuolukorra, sisseostuhindade, konkurentsitingimuste või tururegulatsiooni muutumisest või muudest sarnastest asjaoludest. Kui kaupleja ei ole tarbijat nimetatud tähtajaks muudatustest teavitanud, kehtib eelmise perioodi hind ka järgmisel hinnaperioodil.

Tüüptingimuste p 7.1 järgi edastatakse kõik lepinguga seotud teated kirjalikus või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis, sh teenuse eest esitataval arvel või telefoni teel, va kui lepingus on teatele ette nähtud üksnes kirjalik vorm.

Kaupleja on esitanud komisjonile 31.detsembri 2021 arve nr 012022020081, millele on märgitud järgmise hinnaperioodi hind. Tarbijale saadeti arve lepingus kokkulepitud viisil ja tarbija on arve kätte saanud ning tasunud.

Tarbija väidab, et ta ei märganud arvele kantud teadet, kuna see asub arve lõpuosas ning lepingu muutmisele ei ole selgelt viidatud. Hinna muutusest sai ta teada alles märtsi tarbimisperioodi eest esitatud arve saamisel.

Komisjon nõustub tarbijaga selles, et hinna muutmise teade on esitatud viisil, mis tavalise tähelepanelikkuse juures jääb tähelepanuta. Kaupleja tüüptingimuste p 7.1 on sedavõrd üldsõnaline, et võimaldab olulist teavet arvele kanda ebaselgel ja märkamatul viisil. Tarbijalepingus ei saa tüüptingimusega piirata seadusega tarbijale ettenähtud õigusi.

VÕS § 14' järgi lasub tarbijaga lepingu sõlmimist ettevalmistaval kauplejal kohustus esitada tarbijale enne lepingu sõlmimist või tarbijalt siduva pakkumuse saamist selgel ja tarbijale arusaadaval viisil kogu teave, mille osas on tarbijal äratuntav õiguslik huvi. Osundatud nõudeid tuleb järgida ka kehtivas tarbijalepingus olulise muudatuse tegemisel.

Kahtlusteta on järgnevas hinnaperioodiks pakutav elektrienergia hind (selle arvestamise komponendid) sedavõrd oluline muudatus, millest tuleb tarbijat teavitada selgel ja äratuntaval viisil. Kui kaupleja soovib tarbijale lepingu muutmise pakkumuse edastada arvel, siis tuleb arve ja lepingu muutmise tahteavaldus selgelt eristada viisil, mis on tarbija jaoks lihtsasti märgatav. Kui arve ja lepingu muutmise tahteavaldus edastatakse tarbijale e-kirja teel (sh e-kirja manusena), siis tuleb e-kirja pealkirjas ja sisus kajastada ka lepingu muutmise tahteavalduse olemasolu.

Kaupleja poolt tarbijale esitatud arvele 012022020081 kantud teade nendele nõuetele ei vasta. Järgnevas hinnaperioodiks pakutava muudatuse teatele ei ole arve sissejuhatuses viidatud; teade on paigutatud arvele peale makseandmeid. Sellisel viisil edastatud teavet ei saa pidada selgesti välja tooduks ja lepingu muutmise pakkumus võib tavalise tähelepanelikkuse juures jääda tähelepanuta. Komisjon ei jaga kaupleja arusaama selles, et hinna muutmise teadet saab kompromissi korras lugeda edastatuks alates märtsi tarbimisperioodi arve saamisest. Sellekohane tõlgendus on vastuolus tüüptingimuste p-ga 2.5, mille järgi kehtib kujunenud olukorras järgmisel hinnaperioodil eelmiseks hinnaperioodiks kokkulepitud hind.

Komisjon mõistab kaupleja põhjendusi selles, et kujunenud turuolukorras ei pruugi eelmise hinnaperioodi hind olla kauplejale majanduslikult otstarbekaks. Siiski ei saa kaupleja enese toimingute negatiivset tagajärge kanda üle teisele lepingu poolele.

Eelnevat kokku võttes leiab komisjon, et kaupleja ei ole enne 1.märtsil 2022 alanud hinnaperioodi algust teatanud tarbijale piisavalt selgelt ja äratuntavalt uuel hinnaperioodil teenuse eest nõutavat lõpphinda (selle arvestamise aluseid) ning lepingu muudatuse ettepanek ei jõustunud. Tarbijal on õigus nõuda lepingu täitmist eelmise hinnaperioodi tingimustel. Tarbija nõue on põhjendatud ja tuleb rahuldada.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Aase Sammelselg
/allkirjastatud digitaalselt/